

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ & ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

ΕΔΡΑ: Πλατεία Βικτωρίας 7, Αθήνα 10434 ☎210 88 14 922 ☎ 210 88 15 393 ✉info@omed.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Πολυτεχνείου 21, Θεσσαλονίκη 54626 ☎ 2310 517 128 ☎ 2310 517 119

Προς:

- 1. Συνδικάτο Οδηγών και Χειριστών Φορτηγών Αυτοκινήτων Σκυροδεμάτων Μακεδονίας και Θράκης «Ο Μέγας Αλέξανδρος»,**
Κωνσταντινουπόλεως 308 Πολίχνη, Θεσσαλονίκη
- 2. Σύνδεσμο Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος,** Πλ. Μοριχόβου 1, 546 25
Θεσσαλονίκη
- 3. Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.),** Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
- 4. Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών Ετοιμού Σκυροδέματος,** Ασκληπιού 3,
Αθήνα

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

2/2004

**Για τους όρους αμοιβής και εργασίας των
Οδηγών Φορτηγών Αυτοκινήτων, Οδηγών Αυτοκινήτων
επί των οποίων λειτουργεί Μαλακτήρας Σκυροδέματος (μπετονιέρα),
Οδηγών-Χειριστών Αντλιών Ετοιμού Σκυροδέματος και των Βοηθών τους,
ως και των Εργατών Παραγωγής Σκυροδέματος, οι οποίοι απασχολούνται
σε Επιχειρήσεις Παραγωγής, Εμπορίας και Αντλήσεως Σκυροδέματος,
που εδρεύουν ή λειτουργούν στην περιοχή Μακεδονίας-Θράκης**

(Πράξη κατάθεσης Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας: 1/15-03-2004)

1. Με βάση το ν.1876/90 και τον Κανονισμό Καταστάσεως Μεσολαβητών-Διαιτητών, κληρώθηκα διαιτητής, προκειμένου να επιλύσω τη συλλογική διαφορά εργασίας «για τους όρους αμοιβής και εργασίας των οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων, οδηγών αυτοκινήτων επί των οποίων λειτουργεί μαλακτήρας σκυροδέματος (μπετονιέρα) οδηγών-χειριστών αντλιών ετοιμού σκυροδέματος και των βοηθών τους, ως και των εργατών παραγωγής σκυροδέματος, οι οποίοι απασχολούνται σε επιχειρήσεις παραγωγής, εμπορίας και αντλήσεως

σκυροδέματος, που εδρεύουν ή λειτουργούν στην περιοχή Μακεδονίας-Θράκης και είναι μέλη της συνδικαλιστικής οργάνωσης με την επωνυμία «Συνδικάτο Οδηγών-Χειριστών Φορτηγών Αυτοκινήτων Σκυροδεμάτων Μακεδονίας-Θράκης Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ» μεταξύ αυτής της συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων και των εργοδοτικών συνδικαλιστικών οργανώσεων με τις επωνυμίες «Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος», «Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών» και «Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Ετοίμου Σκυροδέματος».

2. Η προσφυγή στη διαιτησία έγινε από τη συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων με βάση το άρθρο 16 παρ. 1 γ του ν.1876/90, λόγω αποδοχής απ' αυτήν της πρότασης του μεσολαβητή την οποία απέρριψαν οι εργοδοτικές συνδικαλιστικές οργανώσεις.
3. Προκειμένου να καταλήξω στην απόφασή μου, κάλεσα σε κοινή συνάντηση στις 27-2-2004 στα γραφεία του Ο.ΜΕ.Δ. στη Θεσσαλονίκη τους εκπροσώπους όλων των μερών για να διατυπώσουν τις απόψεις τους.

Στη συνάντηση αυτή προσήλθαν οι εκπρόσωποι όλων των μερών νόμιμα εξουσιοδοτημένοι, και ανέπτυξαν προφορικά τις απόψεις τους καταθέσαντες παράλληλα, το από 26-2-2004 υπόμνημα με τα συνοδεύοντα αυτό σχετικά έγγραφα η συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων και το από 27-2-2004 υπόμνημα η εργοδοτική συνδικαλιστική οργάνωση «Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος».

Στα υπομνήματα αυτά η μεν συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων επιχειρηματολογεί στη βάση της διαμορφώσεως μιας συλλογικής ρύθμισης στην περιοχή Μακεδονίας-Θράκης, του ίδιου επιπέδου με τη συλλογική ρύθμιση που υπάρχει για τους ίδιους εργαζόμενους στην περιοχή Αττικής ή σε κάθε περίπτωση να υπάρξει μείωση της υφιστάμενης διαφοράς στο μισθολόγιο των εργαζομένων μεταξύ των δύο περιοχών, η δε εργοδοτική οργάνωση «Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος» ισχυρίζεται ότι ήδη η διαμόρφωση του μισθολογίου με βάση την 2/2003 ΔΑ κινήθηκε σε υψηλά επίπεδα, σε σχέση με το ισχύον μέχρι τότε μισθολογικό καθεστώς, γεγονός που δεν επιτρέπει αύξηση στη συλλογική ρύθμιση του 2004 και σε κάθε περίπτωση επιτρέπει ελάχιστη αναπροσαρμογή των αποδοχών που προβλέφθηκαν από την 2/2003 ΔΑ.

Παράλληλα η εργοδοτική συνδικαλιστική οργάνωση «Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος» έθεσε την ένσταση της αντιθέσεως των σχετικών περί μονομερούς προσφυγής στη διαιτησία διατάξεων του ν.1876/90 στην 154 Διεθνή Σύμβαση Εργασίας την οποία κύρωσε η χώρα μας με το ν.2403/1996 υπό το φως και της έκθεσης 2261/2003 της Επιτροπής Συνδικαλιστικής Ελευθερίας της ΔΟΕ.

Ο νόμιμος εκπρόσωπος της εργοδοτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης «Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών» δήλωσε και κατεγράφη στα πρακτικά ότι η οργάνωσή του «... είναι αντίθετη σε κάθε μορφής διαδικασία η οποία οδηγεί σε υποχρεωτική διαιτησία και ειδικότερα μετά το πρόσφατο έγγραφο (σύσταση) της Επιτροπής Συνδικαλιστικής Ελευθερίας της ΔΟΕ προς την Ελληνική Κυβέρνηση» και επικουρικά ότι «... μετά την άρνηση της συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων για αναστολή έκδοσης της απόφασης, μέχρις ρυθμίσεως της ΕΓΣΣΕ, προτείνει αυξήσεις το ανώτερο μέχρι 3,2%».

4. Ειδικότερα ως προς την προβαλλόμενη από τις εργοδοτικές συνδικαλιστικές οργανώσεις ένσταση περί της αντιθέσεως των σχετικών περί μονομερούς προσφυγής στη διαιτησία διατάξεων του ν.1876/90 στην 154 Διεθνή Σύμβαση Εργασίας, την οποία κύρωσε η χώρα μας με τον ν.2403/1996, υπό το φως και της εκθέσεως 2261/2003 της Επιτροπής Συνδικαλιστικής Ελευθερίας της ΔΟΕ, σημειώνω τα εξής:

α) Κατ' αρχήν οι εκθέσεις, οι συστάσεις και οι αποφάσεις των διαφόρων οργάνων της ΔΟΕ που απευθύνονται στις κυβερνήσεις αφορούν αποκλειστικά τις σχέσεις των ελεγχόμενων κρατών μελών με την Οργάνωση και δεν επιδρούν στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών-μελών, αφού δεν αποτελούν κανόνες δικαίου, ούτε διεθνούς ούτε εσωτερικού. Μόνο αν τροποποιηθεί το εσωτερικό δίκαιο με τις προβλεπόμενες νομοθετικές διαδικασίες σε συμμόρφωση με τη σύσταση, προκύπτει μεταβολή του νομικού καθεστώτος. Στην προκειμένη περίπτωση η Επιτροπή Συνδικαλιστικής Ελευθερίας της ΔΟΕ, μετά από καταγγελία εργοδοτικής οργάνωσης, με την έκθεση της 2261/2003 θεωρεί σε σχέση με τη διαιτησία του ν. 1876/90 «... ότι υπάρχει ακόμη περιθώριο βελτίωσης στην εφαρμογή της αρχής των ελεύθερων και εθελούσιων συλλογικών διαπραγματεύσεων και των Συμβάσεων αρ. 98 και 154 που επικυρώθηκαν από την Ελλάδα. Η Επιτροπή συνεπώς προτείνει να ξεκινήσει η Κυβέρνηση διαπραγματεύσεις με τις πιο αντιπροσωπευτικές οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων με σκοπό της εξέταση μέτρων που θα διασφαλίζουν ότι η υποχρεωτική διαιτησία είναι δυνατή μόνο σε βασικές υπηρεσίες με την αυστηρή έννοια του όρου...». Και καταλήγει η έκθεση «... η Επιτροπή καλεί τη Διοικούσα Επιτροπή (Δ.Ε.) της Δ.Ο.Ε. να εγκρίνει την ακόλουθη σύσταση: «Η Επιτροπή προτείνει να ξεκινήσει η Κυβέρνηση διαπραγματεύσεις με τις πιο αντιπροσωπευτικές οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων με σκοπό την εξέταση μέτρων που θα διασφαλίζουν ότι η υποχρεωτική διαιτησία είναι δυνατή μόνο σε βασικές υπηρεσίες με την αυστηρή έννοια του όρου».

β) Το άρθρο 4 της ΔΣΕ 98/1949 που κυρώθηκε με το ν.δ. 4205/1961 αναφέρει ότι «Δέον να λαμβάνονται, εφ' όσον είναι τούτο αναγκαίον, μέτρα ανταποκρινόμενα εις τας εθνικάς συνθήκας δ' ών να ενισχύεται και να προωθήται η εις ευρύτατην κλίμακα ανάπτυξης και χρησιμοποίησις διαδικασιών, δ' ών εργοδότη και εργοδοτικάί οργανώσεις αφ' ενός και οργανώσεις εργαζομένων αφ' ετέρου να έρχονται εκουσίως εις διαπραγματεύσεις δια την, δια συλλογικών συμβάσεων ρύθμισιν των όρων απασχολήσεως».

Επίσης το άρθρο 6 της ΔΣΕ 154/1981 που κυρώθηκε με τον ν. 2403/1996 αναφέρει ότι «... Οι διατάξεις της Σύμβασης αυτής δεν παρεμποδίζουν τη λειτουργία συστημάτων επαγγελματικών σχέσεων στα οποία η συλλογική διαπραγμάτευση λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο μηχανισμών ή θεσμών συμφιλίωσης και/ή διαιτησίας στους οποίους μετέχουν εκούσια τα μέρη της συλλογικής διαπραγμάτευσης».

Τέλος το άρθρο 16 του ν.1876/1990 ορίζει ότι «1. Προσφυγή στη διαιτησία μπορεί να γίνεται:

- α) σε οποιοδήποτε στάδιο των διαπραγματεύσεων με κοινή συμφωνία των μερών
- β) μονομερώς από οποιοδήποτε μέρος, εφ' όσον το άλλο μέρος αρνήθηκε τη μεσολάβηση
- γ) μονομερώς από συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων εφ' όσον αποδέχονται την πρόταση του μεσολαβητή που απορρίπτει ο εργοδότης
- δ) ειδικώς για τις επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις καθώς και για τις συμβάσεις των επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας δικαίωμα προσφυγής στη διαιτησία έχει το μέρος που αποδέχεται την πρόταση του μεσολαβητή που απορρίπτει το άλλο μέρος...».

Η βασική σύμβαση του διεθνούς δικαίου που διέπει τη συλλογική αυτονομία είναι η Σύμβαση 98/1949. Η νεώτερη σύμβαση 154/1981 δε μεταβάλλει ουσιωδώς τους βασικούς κανόνες που είχε θεσπίσει προηγουμένως ο διεθνής νομοθέτης και δεν επιφέρει, συνεπώς, αξιόλογες αλλαγές σ' αυτούς.

Τα δικαστήρια μας, ερμηνεύοντας το άρθρο 4 της ΔΣΕ 98/1949 δέχονται παγίως ότι η παραπάνω διάταξη περιέχει απλώς οδηγίες στον Έλληνα νομοθέτη για τη λήψη των αναγκαίων κατά περίπτωση μέτρων, προκειμένου να ενισχυθεί ο θεσμός των συλλογικών διαπραγματεύσεων για τη ρύθμιση των όρων εργασίας με συλλογικές συμβάσεις (πρβλ. ΟΛΣΤΕ 2289/1987 Εεργδ 1987 σ. 1040 επ ΟΛΑΠ 228/1982 Ε Εργ Δ 1982, σελ. 446 επ ΟΛ ΣΤΕ

4555-6/1996 Εργ.Δ. 1997, 197 επ.)

Στο πλαίσιο λοιπόν της Ελληνικής έννομης τάξης επικρατεί η άποψη ότι η ΔΣΕ 98/1949 αλλά και η ΔΣΕ 154/1981 δεν περιέχουν ορισμούς με από περιεχόμενο αλλά απευθύνουν οδηγίες στον εσωτερικό νομοθέτη για τη ρύθμιση του θεσμού των συλλογικών διαπραγματεύσεων με βάση τις κατευθύνσεις της. Αυτό προκύπτει και από τη διατύπωση της πλειονότητας των άρθρων της ΔΣΕ 154/1981: Το άρθρο 5 προβλέπει ότι «1. Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα που να συμβιβάζονται με τις εθνικές συνθήκες με σκοπό την προώθηση της συλλογικής διαπραγμάτευσης. 2. Τα μέτρα θα πρέπει να έχουν τους παρακάτω σκοπούς:

- α) να είναι δυνατή η συλλογική διαπραγμάτευση...
- β) να επεκτείνεται προοδευτικά η συλλογική διαπραγμάτευση...
- γ) να ενθαρρύνεται η ανάπτυξη διαδικαστικών κανόνων...
- δ) να μην εμποδίζεται η συλλογική διαπραγμάτευση...
- ε) να θεσπίζονται τα όργανα και οι διαδικασίες...»

Ακολουθεί το αναφερθέν άρθρο 6 που ορίζει ότι τα μέτρα που θα ληφθούν σε εκτέλεση της Σύμβασης «δεν παρεμποδίζουν» θεσμούς συμφιλίωσης και διαιτησίας στους οποίους οι κοινωνικοί εταίροι μετέχουν εκούσια.

Από τη διατύπωση του δεν προκύπτει ευθεία άμεση και απόλυτη απαγόρευση κάθε μορφής διαιτησίας στην οποία τα μέρη δεν προσέρχονται οικειοθελώς.

Η ΔΣΕ 154/1981 δεσμεύει απλώς τα συμβαλλόμενα μέρη να διαμορφώσουν, λαμβανομένων πάντοτε υπόψη των εθνικών ιδιαιτεροτήτων, (βλ. Ολ ΑΠ 626/1980 Ε Εργ. Δ 39 σελ. 566), ένα σύστημα στο οποίο προτεραιότητα θα έχει σαφώς η συλλογική αυτονομία με την μορφή των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων. Δεν απαγορεύεται συνεπώς προκαταβολικά και μάλιστα να συνυπάρχει ως τελευταίο καταφύγιο, σε ένα σύστημα επίλυσης συλλογικών διαφορών, το στοιχείο της υποχρεωτικότητας, τηρουμένης βέβαια της αρχής της αναλογικότητας και εφόσον δεν αναιρείται και δε συμπιέζεται κατά τρόπο μη ανεκτό η συλλογική διαπραγμάτευση.

Το ερώτημα εντοπίζεται λοιπόν στο αν το υπόψη κάθε φορά σύστημα διαιτητικής επίλυσης των συλλογικών διαφορών, με τα ενδεχόμενα στοιχεία υποχρεωτικότητάς του εναρμονίζεται με το άρθρο 6 της ΔΣΕ 154/1981.

Στο ν.1876/90 η διαιτητική επίλυση των συλλογικών διαφορών εργασίας καταλείπεται κατ' αρχήν στη συλλογική αυτονομία (άρθρο 16 παρ. 1). Οι τρεις περιπτώσεις μονομερούς προσφυγής στη Διαιτησία απαριθμούνται

αποκλειστικά: από οποιοδήποτε μέρος εφόσον το άλλο αρνήθηκε τη μεσολάβηση, από συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων εφόσον αποδέχονται την πρόταση του μεσολαβητή που απορρίπτει ο εργοδότης και ειδικά για τις επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις και για τις συμβάσεις των επιχειρήσεων και Οργανισμών Κοινής Ωφελείας από το μέρος που αποδέχεται την πρόταση του μεσολαβητή που απορρίπτει το άλλο.

Η διαιτησία ενεργοποιείται έτσι σε μας μονομερώς μόνο μετά την αποτυχία τόσο των διαπραγματεύσεων όσο και της προσφυγής στη διαδικασία μεσολάβησης. Δεν υποκαθιστά δηλαδή αλλά υποστηρίζει την ελλειμματική συλλογική αυτονομία, όταν οδηγείται σε αδιέξοδο.

Δεν πρέπει εξάλλου να παραβλεφθεί ότι η διαιτησία επενεργεί και ως εύλογη κύρωση για το μέρος που με τη συμπεριφορά του ανατρέπει το πλαίσιο διαλόγου, το οποίο δημιουργεί η μεσολάβηση τρίτου.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η μονομερής προσφυγή σε διαιτησία κατά το ν.1876/90 αποτελεί επιβεβλημένη και ήπια μορφή παρέκκλισης από τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, δεν προβλέπεται σε γενικευμένη έκταση αλλά επιφυλάσσεται κατ' εξαίρεση μόνο σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι διαπραγματεύσεις οδηγούνται σε αδιέξοδο (βλ. Εφ. Αθηνών 3373/2002) και υφίσταται απτός κίνδυνος είτε ανεξέλεγκτης συνέχισης της σύγκρουσης εργαζομένων-εργοδοτών είτε κατίσχυσης των συμφερόντων του ισχυρότερου μέρους που αρνείται κάθε συμβιβαστική πρόταση και μεσολάβηση. Με το άρθρο 16 του ν.1876/90, η Πολιτεία θεσπίζει μία δικλείδα ασφαλείας για να εγγυηθεί την ειρήνη στον εργασιακό χώρο σε περίπτωση πλήρους αδυναμίας για ανεύρεση λύσης από τα μέρη της συλλογικής διαφοράς. Η επιλογή αυτή εναρμονίζεται πλήρως με την καθ' όλα εύλογη θέση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων της Δ.Ο.Ε. η οποία δέχεται (βλ. αναλυτικότερα Ι. Κουκιάδη Η αμφισβήτηση της συνταγματικότητας του συστήματος διαιτησίας-ν. 1876/90-Ε. Εργ. Δ. 1998 σελ. 535-536) ότι έπειτα από παρατεταμένες και άκαρπες συλλογικές διαπραγματεύσεις η παρέμβαση δημόσιας αρχής μπορεί να δικαιολογείται, όταν καθίσταται εμφανές ότι το αδιέξοδο δεν μπορεί να λυθεί παρά μόνο με κρατική παρέμβαση.

Ο εντελώς επικουρικός χαρακτήρας της μονομερούς προσφυγής στη διαιτησία δεν προκύπτει μόνο από τις εξαιρετικές περιπτώσεις στις οποίες προβλέπεται, αλλά και από την ειδικότερη δομή και διάρθρωση της διαδικασίας διαιτησίας και των δυνατοτήτων που παρέχει ο νόμος στα μέρη. Εντελώς συνοπτικά μπορεί να αναφερθούν στο σημείο αυτό ότι ο νόμος δεν αποκλείει την έναρξη ή τη συνέχιση των διαπραγματεύσεων ακόμη και στο

στάδιο της μεσολάβησης ή της διαιτησίας και επιτρέπει στα μέρη, είτε με συλλογικές συμβάσεις εργασίας είτε με ειδική συμφωνία να επιλέξουν τον τρόπο λύσης της συλλογικής διαφοράς σε περίπτωση αποτυχίας των διαπραγματεύσεων, αποκλείοντας τη διαδικασία της διαιτησίας του νόμου. Επιπλέον το σώμα των διαιτητών δεν επιβάλλεται από το κράτος αλλά επιλέγεται από τους εκπροσώπους των ενδιαφερομένων που συμμετέχουν στο ΔΣ του Ο.ΜΕ.Δ.

Από τα παραπάνω προκύπτει κατά τρόπο σαφή ότι το σύστημα του ν.1876/1990 προβλέπει μόνον ως τελευταίο καταφύγιο τη μονομερή προσφυγή στη διαιτησία σε απολύτως εξαιρετικές περιπτώσεις αδιεξόδου των συλλογικών διαπραγματεύσεων, με διαδικασία που επιτρέπει σε κάθε περίπτωση την επαναφορά των μερών στο διάλογο. Ως εκ τούτου είναι συμβατό με τις ΔΣΕ 98/1949 και 154/1981 οι οποίες επιβάλλουν στον εθνικό νομοθέτη να ενισχύει στο μέτρο του δυνατού, τις ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις χωρίς πάντως να αποκλείουν κατά τρόπο απόλυτο την κρατική παρέμβαση σε περίπτωση διαπραγματευτικού αδιεξόδου.

- γ) Το άρθρο 22 παρ. 2 Συντάγματος ορίζει ότι: «Με νόμο καθορίζονται οι γενικοί όροι εργασίας, που συμπληρώνονται από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας συναπτόμενες με ελεύθερες διαπραγματεύσεις και αν αυτές αποτύχουν με τους κανόνες που θέτει η διαιτησία».

Ο Συντακτικός λοιπόν νομοθέτης αναγνωρίζει το προβάδισμα στις ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις, δεν επιτρέπει όμως οι συλλογικές διαφορές να οδηγούν, σε περίπτωση αδιεξόδου, σε διαρκείς συλλογικούς εργατικούς αγώνες ούτε στην επιβολή της λύσης που υπαγορεύει η εκάστοτε ισχυρότερη πλευρά. Γι' αυτό ακριβώς επιβάλει στον κοινό νομοθέτη να οργανώνει σύστημα διαιτησίας και να θέτει στη διάθεση των κοινωνικών εταίρων μηχανισμούς διαιτητικής επίλυσης των διαφορών της σε περίπτωση αποτυχίας των διαπραγματεύσεων. Απώτερος σκοπός του συντακτικού νομοθέτη είναι η επιβολή ευρυθμίας στις εργασιακές σχέσεις, η διασφάλιση της κοινωνικής ειρήνης και κατ' επέκταση, η εξυπηρέτηση του γενικότερου συμφέροντος στην ευαίσθητη περιοχή των σχέσεων των κοινωνικών εταίρων (βλ. Γ. Λεβέντη, Συλλογική αυτονομία και κρατικός παρεμβατισμός στο εργατικό δίκαιο, Αθήνα-Κομοτηνή, 1981 σ. 321).

Όταν το άρθρο 22 παρ. 2 του Συντάγματος αναφέρεται σε διαιτησία που θέτει κανόνες σε υποκατάσταση των ελεύθερων διαπραγματεύσεων, εννοεί ασφαλώς διαιτητικές αποφάσεις που θα έχουν κανονιστική ισχύ, ισχύ δηλαδή κανόνα αναγκαστικού δικαίου για τα μέρη της διαφοράς

αναφορικά με τις εργασιακές σχέσεις που υπάγονται στο πεδίο ισχύος τους (βλ. Αλ. Καρακατσάνης, Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο, 3η έκδοση Αθήνα-Κομοτηνή 1992, σ. 203-204).

Σκοπός λοιπόν του Συντάγματος ήταν να κατοχυρώσει την υποχρεωτική διαιτησία, αφού η προαιρετική διαιτησία δεν είναι ασυμβίβαστη με τη συλλογική αυτονομία και ως εκ τούτου η διακεκριμένη αναφορά της στο άρθρο 22 παρ. 2 Συντάγματος δεν θα είχε νόημα (βλ. Γ. Λεβέντη, Συλλογική αυτονομία και κρατικός παρεμβατισμός στο εργατικό δίκαιο, Αθήνα-Κομοτηνή, 1981, σ. 44-45).

Αλλά και στην ελληνική έννομη τάξη επικρατεί η γνώμη ότι η υποχρεωτική διαιτησία είναι συμβατή με το άρθρο 22 παρ. 2 Συντάγματος (βλ. ΣΤΕ 2370/1984, Ε. Εργ. Δ. 1985, σ. 141, ΣΤΕ 3929/1986 Ε. Εργ. Δ. 1986, σ. 692, ΣΤΕ 2620/1991 Ε Εργ. Δ. 1991, σ. 924).

- δ) Συμπερασματικά με τα άρθρα 14 επ. ν.1876/1990 έχει θεσπισθεί ένας μηχανισμός επίλυσης συλλογικών διαφορών που είναι απόλυτα συμβατός προς τις αρχές που διέπουν το σύστημα ελεύθερων διαπραγματεύσεων το οποίο υπαγορεύουν οι 98 και 154 ΔΣΕ.

Δεν είναι τυχαίο ότι ο μηχανισμός αυτός θεσπίστηκε με τη συναίνεση όλων των πλευρών, ότι για χρονικό διάστημα πλέον των 12 ετών λειτούργησε άψογα, χωρίς να πληγεί από οποιαδήποτε πλευρά και ότι παγίως αντιμετωπίζεται από τη νομολογία ως ρύθμιση σύμφωνη και με τις προαναφερόμενες ΔΣΕ και με τα άρθρα 22 παρ. 2 και 23 του Συντάγματος.

Ειδικώς όσον αφορά τη ρύθμιση του άρθρου 16 παρ. 1 εδ. γ' ν.1876/1990, με την οποία αναγνωρίζεται στις αναγραφόμενες στη διάταξη αυτή εργατικές συνδικαλιστικές οργανώσεις δικαίωμα μονομερούς προσφυγής σε μία διαιτησία, με εχέγγυα ανεξαρτησίας από το κράτος και αμεροληψίας, αυτή είναι το λογικά και πρακτικά αναγκαίο αντίρροπο για την αποτροπή του κινδύνου να καθορίζει μονομερώς την τύχη των συλλογικών διαπραγματεύσεων η εργοδοτική πλευρά με την απολύτως δραστική άρνησή της να προωθηθεί η διαδικασία επίλυσης της συλλογικής διαφοράς σε μία φάση όπου η ίδια έχει αποκόψει το δρόμο των συλλογικών διαπραγματεύσεων με την απόρριψη της πρότασης του μεσολαβητή. Η αντίθετη λύση οδηγεί κατ' αποτέλεσμα είτε σε εύνοια προς την εργοδοτική πλευρά, η οποία μπορεί να καθορίζει με την άρνησή της μονομερώς την εξέλιξη των πραγμάτων, είτε σε εκρηκτικές καταστάσεις, και μάλιστα στα ευρύτατα πεδία αντιπαράθεσης στα οποία αφορά η ρύθμιση του άρθρου 16 παρ. 1, εδ. γ' ν.1876/1990 (σε εθνικό, κλαδικό ή ομοιοεπαγγελματικό επίπεδο).

Τον τελευταίο αυτό κίνδυνο δε φαίνεται να αρνείται και η πρόσφατη υπ' αριθμ. 2261/2003 Έκθεση της Επιτροπής Συνδικαλιστικής Ελευθερίας, η οποία προβαίνει απλώς στην ήπια σύσταση να «ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις», στο πλαίσιο της δυνατότητας που προβλέπει άλλωστε ο ίδιος ο νόμος 1876/1990, ο οποίος, όπως αναπτύχθηκε ορίζει με τα άρθρα 2 παρ. 8 και 14 παρ. 2 ότι η προβλεπόμενη στο νόμο ρύθμιση της διαδικασίας επίλυσης συλλογικών διαφορών είναι επικουρική σε σχέση με ρυθμίσεις οριζόμενες είτε σε συλλογικές συμβάσεις εργασίας είτε σε συμφωνίες των μερών.

Η σύσταση αυτή η οποία είναι πρόδηλο ότι δε θέτει ούτε θα μπορούσε να θέτει κανόνες δικαίου, αφορά «την εξέταση μέτρων» από τα μέρη που καλούνται να προβούν σε διαπραγματεύσεις, λαμβάνοντας υπόψη τους το περιεχόμενο των ΔΣΕ 98 και 154.

Οι διεθνείς αυτές συμβάσεις εργασίας «δεν παρεμποδίζουν τη λειτουργία συστημάτων επαγγελματικών σχέσεων στα οποία η συλλογική διαπραγμάτευση λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο μηχανισμών ή θεσμών συμφιλίωσης και/ή διαιτησίας» (άρθρο 6 της 154 ΔΣΕ) υπό την προϋπόθεση φυσικά της εκούσιας υπαγωγής των μερών στη διαδικασία συλλογικής διαπραγμάτευσης ως σύνολο, η οποία μπορεί να περιέχει-σε επιμέρους βήματα κατά την κίνηση της διαδικασίας-και «μηχανισμούς ή θεσμούς συμφιλίωσης και/ή διαιτησίας», όπως συμβαίνει, ύστερα από προσεκτική στάθμιση των εκατέρωθεν συμφερόντων, και με τη ρύθμιση του άρθρου 16 ν.1876/1990.

Επιπρόσθετα οι ίδιες παραπάνω ΔΣΕ επιτάσσουν ρητά ότι για την προώθηση της συλλογικής διαπραγμάτευσης «πρέπει να λαμβάνονται μέτρα που να συμβιβάζονται με τις εθνικές συνθήκες» (άρθρο 5 παρ. 1 της 154 ΔΣΕ και άρθρο 4 της 98 ΔΣΕ). Συνεπώς η προβλεπόμενη στα άρθρα 14-16 του ν.1876/1990 διαδικασία μεσολάβησης και διαιτησίας είναι συμβατή με τα άρθρα 22 παρ. 2 και 23 του Συντάγματος αλλά και με τη ΔΣΕ 154/1981 που κυρώθηκε με το ν.2403/1996.

5. Έλαβα επίσης υπόψη μου τα εξής:
 - α. Τα έγγραφα που περιέχονται στο σχετικό φάκελο (κοινοποιήσεις, εξουσιοδοτήσεις, πρακτικά κ.λπ.)
 - β. Την από 29-1-2004 αίτηση της συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων προς τον Ο.ΜΕ.Δ. για προσφυγή στη διαιτησία.
 - γ. Την από 30-10-2003 εξώδικη δήλωση-καταγγελία της 2/2003 ΔΑ καθώς και της πρόσκλησης της ως άνω συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων

προς τις εργοδοτικές συνδικαλιστικές οργανώσεις, στην οποία επισυνάπτεται και το σχέδιο της ΣΣΕ «για τους όρους αμοιβής και εργασίας των οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων, οδηγών αυτοκινήτων επί των οποίων λειτουργεί μαλακτήρας σκυροδέματος (μπετονιέρα), οδηγών-χειριστών αντλιών ετοιμού σκυροδέματος κ.λπ. στην περιοχή Μακεδονίας-Θράκης» για το έτος 2004 που εμπεριέχεται σ' αυτή.

- δ. Την 2/2003 ΔΑ «για τους όρους αμοιβής και εργασίας των οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων οδηγών αυτοκινήτων επί των οποίων λειτουργεί μαλακτήρας σκυροδέματος (μπετονιέρα), οδηγών-χειριστών αντλιών ετοιμού σκυροδέματος κ.λπ. στην περιοχή Μακεδονίας-Θράκης» για το έτος 2003.
- ε. Την από 17.4.2003 ΣΣΕ «για τους όρους αμοιβής και εργασίας των οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων, οδηγών χειριστών βοηθών χειριστών αντλιών σκυροδέματος κ.λπ. περιοχής Ν. Αττικής» καθώς και την 13/2003 ΔΑ «για τους όρους αμοιβής και εργασίας των χειριστών και βοηθών χειριστών λατομείων πέτρας και χώματος όλης της χώρας» συλλογικές ρυθμίσεις που είναι συναφείς με την παρούσα.
- στ. Τις τρέχουσες οικονομικές εξελίξεις και ιδίως τις προβλέψεις του Εθνικού Αναθεωρημένου Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών για την αύξηση του Ακαθάριστου Εγχωρίου Προϊόντος (+4,2%), της παραγωγικότητας της εργασίας (+2,5%) και του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (3,4%) κατά το έτος 2004, καθώς και τη διαμόρφωση των ανάλογων οικονομικών δεικτών κατά το έτος 2003.
- ζ. Την αναγκαιότητα του συνυπολογισμού της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων που καλύπτει η παρούσα στην περιοχή Μακεδονίας-Θράκης, γεγονός που δεν επιτρέπει ακόμη την πλήρη εξομοίωση των όρων αμοιβής και εργασίας μεταξύ των εργαζομένων στις επιχειρήσεις σκυροδέματος περιοχής Αττικής και περιοχής Μακεδονίας-Θράκης, σε συνδυασμό με το γεγονός της μη ύπαρξης εισέτι συλλογικής ρύθμισης του έτους 2004 για τους εργαζόμενους στις επιχειρήσεις σκυροδέματος του Ν. Αττικής.
- η. Παράλληλα όμως θα πρέπει να συνυπολογισθεί η συμπίεση της αγοραστικής δύναμης των μισθωτών εξαιτίας της αύξησης του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή και της συμμετοχής του συντελεστή παραγωγής «εργασίας» στην αύξηση της παραγωγικότητας και του ΑΕΠ-ιδίως στις επιχειρήσεις έντασης εργασίας-κατά τον καθορισμό των ετήσιων αναπροσαρμογών των αμοιβών των εργαζομένων.
- η. Το γεγονός ότι από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 3 παρ. 1

περιπτ. ε' και παρ. 7 του ν.1876/90, προκύπτει με σαφήνεια ότι η παρούσα πρωτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων, έχει δικαίωμα σύναψης τοπικής ομοιοεπαγγελματικής ΣΣΕ χωρίς να τίθενται άλλες ιδιαίτερες προϋποθέσεις και ανεξάρτητα από την ύπαρξη Εθνικής Ομοιοεπαγγελματικής ΣΣΕ, πολύ δε περισσότερο που στην προκειμένη περίπτωση, δεν υπάρχει εθνική ομοιοεπαγγελματική ΣΣΕ, αλλά τοπικού χαρακτήρα ΣΣΕ (Ν. Αττικής), η οποία δε δύναται, κατά νόμο, να επεκταθεί και να καλύψει επιχειρήσεις και μισθωτούς στο χώρο του σκυροδέματος σε άλλες περιφέρειες της χώρας.

θ. Την από 22.1.2004 πρόταση του μεσολαβητή κ. Θεόδωρου Κουτρούκη για την παρούσα συλλογική διαφορά.

6. Με βάση όσα εκτέθηκαν η ΑΠΟΦΑΣΗ μου έχει ως εξής:

Άρθρο 1 **Πεδίο Εφαρμογής**

α. Στις διατάξεις της παρούσας υπάγονται:

Οι οδηγοί φορτηγών αυτοκινήτων, οι οδηγοί αυτοκινήτων επί των οποίων λειτουργεί μαλακτήρας σκυροδέματος (μπετονιέρα), οι οδηγοί-χειριστές αντλιών ετοίμου σκυροδέματος και οι βοηθοί τους, ως και οι εργάτες παραγωγής σκυροδέματος, οι οποίοι απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε επιχειρήσεις παραγωγής, εμπορίας και αντλήσεως σκυροδέματος, που εδρεύουν και λειτουργούν, ή μόνο λειτουργούν στην περιοχή Μακεδονίας-Θράκης και είναι μέλη της επαγγελματικής οργάνωσης με την επωνυμία "Συνδικάτο Οδηγών-Χειριστών Φορτηγών Αυτοκινήτων Σκυροδεμάτων Μακεδονίας-Θράκης "Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ".

β. Η ιδιότητα του μέλους αποδεικνύεται με βεβαίωση που χορηγείται στον ενδιαφερόμενο μισθωτό από την παραπάνω συνδικαλιστική οργάνωση.

Άρθρο 2 **Αποδοχές**

Οι βασικοί μηνιαίοι μισθοί και τα βασικά ημερομίσθια, καθώς και οι "πλασματικοί" μηνιαίοι μισθοί και τα "πλασματικά" ημερομίσθια (επί των οποίων πλασματικών αμοιβών υπολογίζονται τα επιδόματα και οι προσαυξήσεις του άρθρου 3 της παρούσης) των υπαγομένων στη ρύθμιση αυτή μισθωτών, του άρθρου 1 της παρούσης, όπως είχαν διαμορφωθεί (με βάση την 2/2003 ΔΑ) την 9-11-2003 αυξάνονται από 10-11-2003 (ημερομηνία καταγγελίας της προηγούμενης αορίστου χρόνου συλλογικής ρύθμισης) κατά ποσοστό 5%.

Άρθρο 3

Επιδόματα

Στους μισθωτούς που υπάγονται στην παρούσα ρύθμιση χορηγούνται τα κατωτέρω επιδόματα υπό τις διακρίσεις και προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο αυτό.

1. Επίδομα Τριετούς Υπηρεσίας ή Προϋπηρεσίας σε ποσοστό 5% για κάθε τριετία και μέχρι 11 τριετίες υπηρεσίας ή προϋπηρεσίας για τους οδηγούς φορτηγών αυτοκινήτων, οδηγούς αυτοκινήτων επί των οποίων λειτουργεί μαλακτήρας σκυροδέματος και τους οδηγούς-χειριστές αντλιών ετοιμού σκυροδέματος. Το παραπάνω επίδομα σε ποσοστό 5% και μέχρι 5 τριετίες υπηρεσίας ή προϋπηρεσίας χορηγείται στους βοηθούς χειριστές αντλιών σκυροδέματος και στους εργάτες παραγωγής σκυροδέματος.
2. Επίδομα σε ποσοστό 6% μόνο στους οδηγούς φορτηγών αυτοκινήτων, οδηγούς αυτοκινήτων επί των οποίων λειτουργεί μαλακτήρας σκυροδέματος και τους οδηγούς-χειριστές αντλιών ετοιμού σκυροδέματος, εφόσον έχουν συμπληρώσει ένα (1) έτος υπηρεσίας ή προϋπηρεσίας σε οποιοδήποτε εργοδότη ως οδηγοί ή οδηγοί-χειριστές.
3. Επίδομα σε ποσοστό 10%, ομοίως μόνο στους ίδιους παραπάνω μισθωτούς (της παραγράφου 2) εφόσον έχουν συμπληρώσει δύο (2) έτη υπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη. Διευκρινίζεται ότι, τα επιδόματα των εδαφίων (2) και (3) του άρθρου αυτού καταβάλλονται στους ως άνω δικαιούχους πέραν και επιπλέον του επιδόματος τριετιών, περί του οποίου το εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου.
4. Επίδομα Γάμου σε ποσοστό 10% χορηγούμενο σε όλους τους μισθωτούς της παρούσας. Το επίδομα αυτό χορηγείται και σ' αυτούς που ορίζονται στο άρθρο 20 του Ν. 1849/89.
5. Επίδομα Τέκνων προκειμένου μόνο περί των οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων, οδηγούς αυτοκινήτων επί των οποίων λειτουργεί μαλακτήρας σκυροδέματος, οδηγών-χειριστών αντλίας σε ποσοστό 5%, για κάθε τέκνο και μέχρι τρία (3) τέκνα, μέχρι τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους. Σε περίπτωση που τα τέκνα συνεχίζουν τις σπουδές τους μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους, το επίδομα καταβάλλεται μέχρι τη συμπλήρωση του 25ου έτους της ηλικίας τους. Σε κάθε περίπτωση το επίδομα αυτό δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερο από εκείνο που παρέχεται από τον ΟΑΕΔ-ΔΛΟΕΜ για την ίδια αιτία και για τον ίδιο αριθμό τέκνων, ανεξάρτητα αν ο μισθωτός δικαιούται ή όχι σχετικό επίδομα από τον ΟΑΕΔ-ΔΛΟΕΜ από άλλη αιτία.
6. Επίδομα Ανθυγιεινής εργασίας σε ποσοστό 10% χορηγούμενο μόνο στους οδηγούς φορτηγών αυτοκινήτων, οδηγούς αυτοκινήτων επί των οποίων λειτουργεί μαλακτήρας σκυροδέματος και τους οδηγούς-χειριστές αντλιών

ετοίμου σκυροδέματος.

7. Επίδομα Ειδικών συνθηκών, για τους οδηγούς φορτηγών αυτοκινήτων, οδηγούς αυτοκινήτων επί των οποίων λειτουργεί μαλακτήρας σκυροδέματος, τους οδηγούς χειριστές αντλιών ετοίμου σκυροδέματος και οδηγούς-χειριστές ρυμουλκών μετά ρυμουλκουμένων σε ποσοστό 20%. Το επίδομα αυτό ειδικά για τους εργάτες παραγωγής σκυροδέματος καθορίζεται σε ποσοστό 9%.
8. Επίδομα επικινδύνου εργασίας σε ποσοστό 8% στους οδηγούς-χειριστές αντλιών και τους βοηθούς χειριστές αντλιών.
9. Επίδομα εξοικειώσεως σε ποσοστό 5% μόνο στους εργάτες παραγωγής σκυροδέματος, εφόσον έχουν συμπληρώσει τρία (3) έτη εργασίας στον ίδιο εργοδότη.

Άρθρο 4

Συνδικαλιστική Συνδρομή

Οι δεσμευόμενες από την παρούσα επιχειρήσεις αναλαμβάνουν την υποχρέωση να παρακρατούν από τις αποδοχές του προσωπικού τους που υπάγεται στην παρούσα και είναι μέλη της παραπάνω συνδικαλιστικής οργάνωσης, τη μηνιαία συνδικαλιστική συνδρομή. Το ποσό της συνδικαλιστικής συνδρομής, όπως αυτό ορίζεται κάθε φορά από το Σωματείο, γνωστοποιείται εγγράφως μαζί με το λογαριασμό της Τράπεζας στις επιχειρήσεις οι οποίες το αποδίδουν κάθε τρίμηνο, δια της καταθέσεώς του στον ως άνω λογαριασμό υπέρ της παραπάνω συνδικαλιστικής οργάνωσης. Όσοι από τους υπόχρεους μισθωτούς-μέλη της παραπάνω οργάνωσης δεν επιθυμούν να γίνεται αυτή η παρακράτηση, οφείλουν να το γνωρίσουν εγκαίρως στον υπεύθυνο μισθοδοσίας της επιχείρησης με γραπτή δήλωσή τους.

Άρθρο 5

Συνδικαλιστική Άδεια

Στα μέλη του Δ.Σ. της εργατικής οργάνωσης "Συνδικάτο Οδηγών-Χειριστών Φορτηγών Αυτοκινήτων Σκυροδεμάτων Μακεδονίας-Θράκης "Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ" χορηγείται η προβλεπόμενη, κατά περίπτωση, από το Ν.1264/82 συνδικαλιστική άδεια, με πλήρεις αποδοχές.

Άρθρο 6

Λοιποί Όροι Εργασίας

Οι παραπάνω βασικοί μηνιαίοι μισθοί και βασικά ημερομίσθια, καθώς και τα κατά περίπτωση επιδόματα επ' αυτών, καταβάλλονται στους δικαιούχους για απασχόληση 40 ωρών κάθε εβδομάδα, καταμεμημένων σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες.

Για κάθε ώρα απασχόλησης των υπαγομένων στην παρούσα μισθωτών πέραν των 40 ωρών καταβάλλονται οι αντίστοιχες αποδοχές προσαυξημένες με τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας.

Άρθρο 7

Καθήκοντα Εργατών Παραγωγής Σκυροδέματος

Τα καθήκοντα των εργατών παραγωγής σκυροδέματος ορίζονται ως εξής:

- Διατήρηση καθαρού περιβάλλοντος εργοταξίου-εργασίες απόφραξης φρεατίων-απομάκρυνση απορριμμάτων-καταβροχή με χρήση μόνιμου συστήματος ψεκασμού των χώρων με νερό για καταστολή σκόνης-φροντίδα συντήρησης, ανάπτυξης πρασίνου στον χώρο του εργοταξίου.
- Καθαρισμός σχαρών-χοανών (καρουτών) αποθήκευσης αδρανών ταινιών μεταφοράς αδρανών και σιλό αποθήκευσης τσιμέντου.
- Συνεργασία με εσωτερικό και εξωτερικό συνεργείο για συντήρηση-επισκευή-διόρθωση-επικόλληση ταινιών μεταφοράς αδρανών-μειωτήρων-συστήματος τροφοδοσίας μίξερ με αδρανή-τσιμέντο-νερού κ.λπ., λίπανση καθαριότητα-συντήρηση κινητού εξοπλισμού εργοστασίου (κυρίως Σάββατα, όταν τα μηχανήματα δε λειτουργούν).
- Συντήρηση-καθαριότητα του εσωτερικού μίξερ καθώς και του περιβάλλοντος χώρου με χρήση πιεστικού, κυρίως μετά το πέρας της λειτουργίας του.

Άρθρο 8

Αρχή Ευνοϊκότερης Ρύθμισης

Τυχόν ανώτερες στο σύνολό τους καταβαλλόμενες αποδοχές και ισχύοντες ευνοϊκότεροι όροι εργασίας από εκείνους που καθορίζονται με την παρούσα, δε τίγονται και εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 9

Έναρξη Ισχύος

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από 10-11-2003.

Ημερομηνία έκδοσης Διαιτητικής Απόφασης:

Αθήνα, 5 Μαρτίου 2004

Ο ΔΙΑΙΤΗΤΗΣ

ΛΑΜΠΡΟΣ ΣΕΜΠΟΣ